

INFORMAČNÍ INSTITUT

PRÁVNÍ ROZBOR PŘÍSPĚVKŮ NA OZE

Níže uvedený právní rozbor konstatuje závažný fakt, že po celou dobu platnosti zákona o obnovitelných zdrojích, distribuční společnosti účtují koncovým zákazníkům poplatky jako příspěvek za obnovitelné zdroje (OZE) bez opory v zákoně. Reálně tak hrozí nebezpečí jak individuálních, tak spotřebitelských žalob na vrácení (3 oky promlčecí lhůta) poplatků za OZE.

Tento předběžný právní rozbor analyzuje legislativu v oblasti energetiky, zejména pak ustanovení, ve kterém se stanovuje cena za příspěvek, které distribuční společnosti účtují všem zákazníkům, na krytí vícenákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů. Z předběžného závěru pak vyplývá, že cenová rozhodnutí, které vydal Energetický regulační úřad (ERÚ) jsou v rozporu se zákonem. Ten určuje naprosto opačný postup, čímž je v rozporu se zákonem i vyhláška ERÚ, kterou si Úřad tuto pravomoc vymežil.

ERÚ vydal v roce 2009 na rok 2010 cenové rozhodnutí¹, kterým určuje cenu na krytí vícenákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů, kombinované výroby elektřiny a tepla a druhotných zdrojů. V tomto cenovém rozhodnutí se odkazuje na § 17 odst. 9 energetického zákona². Tento odstavec říká: „Energetický regulační úřad reguluje ceny za přenos elektřiny a distribuci elektřiny, za systémové služby, ceny za přepravu plynu, distribuci plynu, ceny za činnosti operátora trhu a ceny elektřiny a plynu

¹ Cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 7/2009 ze dne 25. listopadu 2009, kterým se stanovují ceny elektřiny a souvisejících služeb.

² Zákon č. 458/2000 Sb. o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon) ve znění pozdějších předpisů.

INFORMAČNÍ INSTITUT

dodavatele poslední instance a stanoví příspěvky k ceně elektřiny z druhotných energetických zdrojů a kombinované výroby elektřiny a tepla. Energetický regulační úřad je oprávněn na návrh provozovatele přepravní soustavy rozhodnout o odlišném postupu tvorby ceny za mezinárodní přepravu plynu, založeném na tržním způsobu. Energetický regulační úřad dále může usměrňovat ceny tepelné energie.“ Nikde se zde ale nehovoří, že by ERÚ mohl, nebo dokonce měl určovat příspěvky k ceně elektřiny z obnovitelných zdrojů.

Zmíněný odstavec hovoří pouze o druhotných energetických zdrojích a kombinované výroby elektřiny a tepla, přičemž § 2 energetického zákona stanovuje, že pro účely tohoto zákona se rozumí: „druhotným energetickým zdrojem využitelný energetický zdroj, jehož energetický potenciál vzniká jako vedlejší produkt při přeměně a konečné spotřebě energie, při uvolňování z bituminozních hornin nebo při energetickém využívání nebo odstraňování odpadů a náhradních paliv vyrobených na bázi odpadů nebo při jiné hospodářské činnosti“, a „kombinovanou výrobou elektřiny a tepla“ se rozumí „přeměna primární energie na energii elektrickou a užitečné teplo ve společném současně probíhajícím procesu v jednom výrobním zařízení“, což se jinými slovy nazývá kogenerace. Druhotné energetické zdroje a kombinované výroby elektřiny a tepla tedy nemají s OZE nic společného.

V § 17 ods. 9 energetického zákona, ale ani nikde jinde v tomto zákoně, se tedy nehovoří o určování příspěvku za obnovitelné zdroje. Ba dokonce naopak, § 4 ods. 4 zákona o podpoře obnovitelných zdrojů³ doslova říká: „Provozovatelé regionálních distribučních soustav a provozovatel přenosové soustavy jsou povinni vykupovat veškerou elektřinu z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje podpora, a uzavřít smlouvu o dodávce, pokud výrobce elektřinu z obnovitelných zdrojů nabídl, za podmínek podle § 5 a za ceny podle § 6. Součástí této povinnosti je i převzetí odpovědnosti za odchylku podle zvláštního právního předpisu.“ Zde je důležité podotknout, že odchylkou se rozumí něco jiného, než vícenáklady. Energetický zákon stanovuje, že odchylkou se

³ Zákon č. 180/2005 Sb. o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů) ve znění pozdějších předpisů.

INFORMAČNÍ INSTITUT

rozumí: „součet rozdílů skutečných a sjednaných dodávek nebo odběrů elektřiny v daném časovém úseku“. Jinými slovy se jedná o ztráty ve vedení.

Jediný právní předpis, který upravuje cenu krytí vícenákladů na podporu obnovitelných zdrojů je vyhláška ERÚ⁴ 140/2009 Sb., kde § 2 odst. 7 říká: „Úřad reguluje cenu na krytí vícenákladů spojených s podporou výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, kombinované výroby elektřiny a tepla a druhotných energetických zdrojů způsobem uvedeným v příloze č. 6 k této vyhlášce. Příloha č. 6 k této vyhlášce dále stanoví postup kompenzace vícenákladů spojených s podporou výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, kombinované výroby elektřiny a tepla a druhotných energetických zdrojů.“

Tato vyhláška ovšem nemá podporu v zákoně, jelikož Zákon o obnovitelných zdrojích říká, že elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů mají povinnost vykupovat distribuční společnosti a ERÚ může určovat cenu na krytí vícenákladů pouze u druhotných energetických zdrojů a z kombinované výroby elektřiny a tepla. ERÚ tedy nemůže vyhláškou stanovovat úkon, ke kterému mu za prvé zákon nedává pravomoc, a za druhé, stanovovat opačný postup, než je zákony v této oblasti vymezen. Z výše uvedeného dále vyplývá, že cenová rozhodnutí ERÚ určující cenu na krytí vícenákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů, kombinované výroby elektřiny a tepla a druhotných zdrojů nemají oporu v zákoně a nemůže se ani opírat o vyhlášku, která je s daným zákonem v přímém rozporu.

Vypracoval
INFORMAČNÍ INSTITUT
15.3.2012

⁴ § 2 odst. 7 vyhlášky ERÚ č. 140/2009 Sb. ve znění vyhlášky ERÚ č. 264/2010 Sb. o způsobu regulace cen v energetických odvětvích a postupech pro regulaci cen.